The Children's Guardian

يارمه تيدان بۆ گه يشتن به باشترين ئاكامي گۆنجاو
بۆ ئه و منداڵانه ي كه پێويستيان به پاراستن هه يه

(Kurdish)

CAFCASS چيه؟

ئيشي رێكخراوه ي خزمه تگوزاريه كاني پێشتگيري و رێنوێني له دادگاي منداڵان و عائيله - CAFCASS – پاراستن(1) و باشتر كردني ژياني منداڵانێكه كه وا تێكه ڵاوي پرۆسه ي داده وه ري دادگان. ئێمه له گه ل منداڵان و عائيله كان ئيش ده كه ين؛ بۆ ئه وه ي كه دڵنيا بين ده نگي منداڵان ده بيسترێت و پێداويستيه كانيان دابين ده كرێت.

ئێمه رێنوێني دادگاكان ده كه ين بۆ ئه وه ي دڵنيا بين كه ئه وان كاتي بريياردان باشترين سودمه ندي منداڵان له به ر چاو بگرين. ئێمه سه ر به خۆين و سه ر به دادگاكان و سوشيال سرويس social services (2) و رێكخراوه كاني فێركاري و سلامه تي و رێكخراوه كاني تري به م جۆره نين. ئێمه ته نيا له دادگاي عائيله ئي ئيش ده كه ين. ئه مانه دادگاي تاوانباري و جرم نين.

1. ماده ي ياساي 2004 ئه ركي قانووني ده خاته سه رئه و رێكخراوه و مونه زه مانه ي كه له گه ل منداڵان ئيش ده كه ن كه وا كارێک بكه ن كه منداڵان پارێزراو بن و ئاسايشيان هه بێت به تايبه تي له بابه تي سه لامه تي و ساغي و ئه منيت و كامياربوون و سودمه ند بوون و به ده ست هێناني ژيانێک باش و ئاسايشي ئابووري.

2. له م ناميلكه يه دا كاتێک ئێمه باسي "سوشيال سرويس" ده كه ين مه به ستمان ئيش و كاري رێكخراوه حكوميه كاني ناوچه كه يه بۆ به رێوه بردني خرمه تگوزاري كومه ڵايه تي به تايبه ت چاوديري كومه ڵايه تي منداڵان

cafcass

Putting children first
in family courts

سه رپه رستي منداڵان چيه؟

سه رپه رستي منداڵان كه ساني لێهاتوو و كارامه ن له بابه تي ئيشي كۆمه لايه تي و فێركاري و ئه زمووني تايبه تيان هه يه سه باره ت به ئێش كردن له گه ل منداڵان و عائيله كان. ئه وان له لايه ن دادگا وه ده ست نيشان كراون كه نوێنه رايه تي ئه ۆ منداڵانه ي كه تێكه ڵاوي خزمه تگوزايه كۆمه ڵايه تيه كانن (واته سوشيال سرويس) بكه ن و مافه كان و سودمه نديه كاني ئه وان بپارێزن. ئه وان سه ر به هيچ كامه له لايه نه كان واته دادگا و سوشيال سرويس و لايه نه كاني تري به شدار له مه وزووعه كه دا نين.

سه رپه رسته كاني منداڵان يان بۆ CAFCASS ئێش ده كه ن و يان له وانه يه ئێش و كار بۆ خۆيان ده كه ن و له لايه ن ئيمه وه بۆ ئه م ئێشانه به كنتراكت دامه زراون.

سه رپه رستي منداڵان چي ده كه ن؟

سه رپه رسته كاني منداڵان لێره ن يارمه تيده ر بن بۆ به ده ست هێناني باشترين ئاكامي گونجاۆ بۆ ئه ۆ منداڵانه ي وا نوينه رايه تيان ده كه ن. ئه وان به تايبه ت ئه م چتانه ده كه ن:

- ده ست نيشان كردني مه حامي بۆ منداڵه كه؛ مه حامێكي پسپۆر له بابه تي ئێش و كار له گه ل منداڵان و عائيله كان.
- ئامۆژگاري دادگا بكات له سه ر ئه ۆ ئه ركانه ي كه ده بێت پێش بريار دان له لايه ن دادگا وه بكرێت
- راپۆرتێک بۆ دادگا بنوسێت سه باره ت به و چتانه ي له روانگه ي خۆيه وه باشتره دادگا بيكات كه وا بۆ منداڵه كه باش بێت. ئه م راپۆرته ده بێت باسي ئاره زوه كان و هه سته كاني منداڵه كه بكات بۆ دادگا

بۆ به رێوه بردني ئه م ئه ركه سه رپه رستي منداڵه كه ده بێت كات دابين بكات بۆ ناسيني منداڵه كه و ئه ندااماني عائيله كه ي ئه و. ئه وان له گه ل كه ساني تر كه وا ئه م عائيله ئه ناسن؛ واته خزم و كه س و كار يان ماموستاي منداڵه كه و يان سوشيال وركه ر كان و كارمه نداني سه لامه تي (هلت ويزيتوره كان) قسه ده كه ن . ئه وان به نۆێنه رايه تي منداڵه كه وه به شداري كووبوونه وه ده كه ن؛ چاۆ له ئه وراقه كان ده كه ن و به يانامه كان ده خوێننه وه. هه ر وه ها له وانه يه ئه وان پێشنێار بده ن به دادگا كه داواي يارمه تي له كه ساني كارامه ي تر واته پزيشكي منداڵان و پسپوري ده روونناس بكات.

ئايا ئه و چتانه ي وا من به سه رپه رستي منداڵه كه ده ڵيم به نهێني مامه ڵه ي له گه ل ده كريت؟

هه ر زانيارێک تۆ به سه رپه رستي منداڵه كه ي ده ده يت له وانه يه له راپۆرتێک كه ئه وان بۆ دادگاي

ده نوسێن بێت یان خود له وانه یه ئه م زانیاریانه به که ساني تر بدرن به مه به ستي تر. بۆ نموونه؛ جار واهه یه پێویسته زانیاریه کان بدرێت به رێکخراوه یکي تر ئه گه ر خه مي پاراستني منداڵه که له گۆرێدا بێت. زیاد له وه ئیمه بۆمان هه یه به سوودي منداڵان و عائیله کان تویژینه وه و ته حقیقات بکه ین و جار به جار زانیاریه کاني تۆ به بێ ناو بردنت له وانه یه له م تویژینه وه به کار بێت.

ئایا سه رپه رستي منداڵه که هه موو کاتێک ئه ۆ چته ي وا منداڵه که ئارزووي ده کات به دادگا ده ڵێت؟

هه رچه ند سه رپه رستي منداڵه که له هه موو کاتێک دا ئاره زوه کان و سۆزي منداڵه که له به ر چاۆ ده گرێت و به دادگاي ده ڵێت؛ به ڵام راپوورته که هه روه ها باس ئه وه ده کات که ئه وان پێيان وايه چي بۆ منداڵه که باشتره. جار وا هه يه ئه م چته هه مان چت نيه که منداڵه که ئه يه وێت.

ئایا دادگا هه موو کاتێک ئه و چته ي وا سه رپه رستي منداڵه که پێشنیاري ده کات ده باته پێشه وه؟

ئه وه دادگایه که بریار ده دات چي رووبدات. به ڵام دادگا به ته رخه م قسه کاني سه رپه رستي منداڵه که ئه خاته برچاۆ. ئه گه ر دادگا به و چتانه ي وا سه رپه رستي منداڵه که پێشنیاري کردوه قایل نه بێت؛ ئه وا شه رح ده کات له به رچي.

ئایا من راپورتي سه رپه رستي منداڵه که ده بینم؟

سه رپه رستي منداڵه که به ئاسائي به ر له وه راپۆرته که بنێرێت بۆ دادگا له گه ل تۆ له ۆ بابه ته دا وتووێژ ده کات. ئه گه ر مه حامیت هه بێت کاتێک که راپۆرته که ده نێرن بۆ دادگا نوسخه یکیش ده نێرن بۆ مه حامیه که ت؛ ئه گه ر مه حامت نه بێت راسته و خۆ ئێنێرن بۆ خۆت.

ئایا بیروراي منیش له به ر چاۆ ده گرن؟

ئیمه پێمان خوشه چ قسه و باسێک سه باره ت به چالاکیه کانمان ببیستین؛ له به رئه وي ئه مه به شێکه له به رێوه بردن و باشتر کردني خزمه تگوزاریه کانمان. ئیمه پیمان خوشه بیروراي هه موو ئه و که سانه که وا خزمه تگوزاریه کاني ئیمه به کار ده هێنن واته – منداڵان و گه نجه کان و دایک و باۆکه کان و خزم و که س و دادگا و رێکخراوه کاني تر- ببیستین.

ئه م قسه و باسا نه له وانه یه:

- **تێ بێنێک** بێت له سه ر سیاسه ته کان و ئیش و کاره کاني ئیمه و یان چ لایه نێکي تري خزمه تگوزاریه کاني ئیمه.
- **رێزگرتنێک** بێت له ئیش و کاري ئیمه یان یه کێک له سه رپه رسته کاني منداڵه کان
- **سکاڵایێک** بێت له سه ر چ لایه نێکي ئیش و کاري ئیمه له گه ل تۆ.

ئيمه چ تێ بينێک و رێزگرتنێک و سکاڵايک له سه ر خزمه تگوزاريه کانمان تۆمار ده که ێن؛ ده ێخه ێنه به رچاو و پيدا ده چينه وه و ئاکامه که ي له راپۆرتي ساڵانه ي ئيمه دا بڵاو ده بێته وه.

به هۆي به ره و پێش بردني خزمه تگوزايه کان و به مه به ستي توێژينه وه و لێکۆڵينه وه له وانه يه دواي ته واو بووني قه زيه که بين بۆلات و پرسياري بيروراي تۆ بکه ين.

چۆن ده توانم باسي تێ بينيه کان و رێزگرتنه کانم بکه م؟

تێ بينيه کان و رێزگرتنه کانت بنێره بۆ سه رپه رستي دياري کراوي منداڵه که و يان بۆ به رێوه به ري دايره ي CAFCASS له ناوچه که ي خۆت دا (باشتره قسه کانت به نوسراوه بنێرێت). ناونيشاني ئه م دايره له پێشتي ئه م ناميلکه دا نوسراوه. هه روه ها ده توانيت تي بێنيه کانت له رێگه ي ئيمه يله وه (ئينترنت) بنێرێت بۆ دايره ي گشتي نيشتماني به م ناونيشانه :

yourviews@cafcass.gov.uk.

له کۆتائي قه زيه که دا ده توانيت داواي دانيشتنێکي ده نگدانه وه بکه يت له گه ل سه رپه رستي منداڵه که که وا له م قه زيه دا به شدار بووه يان خود سه رۆکي ئه وان؛ بۆ باس کردن له سه رمه وزووعه که.

چۆن ده بێت ئه گه ر من رازي نه بم به ئه و خزمه تگوزايانه ي که وا CAFCASS دابيني کردوه؟

ئيمه ئامانجان ئه وه يه که خزمه تگوزاري به ئاستي به رزه وه دابين بکه ين بۆ هه موو قه زيه عائيله يه کان. و هۆل ده ده ێن ده نگي منداڵان بين له کاتي ناخوشي ژيانياندا. بۆئيمه گرنگه بزانين که سانێک که وا خزمه تگوزاريه کاني ئيمه به کار ده هێنن پيان وايه که ي ئيمه لاماندوه له ئامانجه کانمان يان زۆر باش نه بوين.

ئيمه ره وشتێکمان هه يه بۆ سکاڵا کردن که به جۆري دامزراوه که دڵنيا بين سکاڵا کان به زووترين کات و به ريک و پيکي و راستي و کارامه ئي مامه ڵه ي که گه ل ده کريت. له لاپه ره ي دوائي دا پروسه ي سکاڵا کردن به کورتي باس کراوه و ناساندراوه. ناميلکه يک بۆ به کار هێنه راني خزمه تگوزاريه کان له دايره که ي CAFCASS له ناوچه که ي خۆت دا هه يه که به ته واوي باسي روه وشتي به ره و پێش بردني سکاڵا ده کات.[1]

---

[1] Your Views Count – How to make a comment, compliment or complaint about our work PLEASE LEAVE IN ENGLISH

یان ده کرێت له سه ر به شي زانیاري *Information* له سه رماڵپه ره ي ئینترنتي خواره وه وه ریگرێت:
www.cafcass.gov.uk

ئه گه ر بمه وێت سکاڵابکه م چۆن ده بێت؟

یه که م؛ ده بێت هه موو کاتێک ئاگاداري سه رپه رستي دیاري کراوي منداڵه که بکه یته وه ئه گه ر له چ به شێکي خزمه تگوزاریه کان نارازیت. له وانه یه مه جالێک هه بیت که چته کان باشتر بکرێن. یان له جیاتي ئه وه تۆ له وانه یه داواي دانیشتنێکي ده نگدانه وه له کۆتائي قه زیه که وه بکه یت (هه روه ها که له لاپه ره ي پێشودا شه رح کرا).

ئه گه ر ناته وێت ئه مه بکه یت و له جیاتي ئه وه ده ته وێت سکاڵاکه ت ته قدیم بکه یت؛ به زووترین کاتي گونجاو په یوه ندي بکه به به رێوه به ري CAFCASS له ناوچه که ي خۆت دا. ئه وت له به رچاو بێت که بۆ سکاڵا کردن کاته دیاري کراوا هه یه و تۆ ئه بێت ئه و کاتانه له به رچاو بگریت. لاپه ره ي داهاتوو باسي ئه م کاتانه ده کات.

ئه گه ر تۆ قایل نیت به و چتانه له راپۆرته که دا نوسراوه؛ باشترین کار ئه وه یه له کاتي مه حکه مه که دا باسي بکه یت.

شیاو نیه که ئاکامي دادگا به سکاڵا کردن به دژي ئیمه بگۆردیت. ئه گه ر تۆ به بریاري دادگا نارازیت پێویسته رێنوێني یاسا (واته مه حامي) وه رگریت که ئایا بۆت هه یه داواي پێداچونه وه ي دوباره(ئه پیل) به دژي بریاري دادگا بکه یت.

گرنگه بزانیت که ئیمه بۆ وه رگرتني سکاڵاکان کاتێکي دیاري کراومان داناوه. بۆ که ساني باڵه ق (گۆره سال) ئه م کاته ماوه ي سێ مانگ دواي مه ۆزووعه که یان روداوه که یه. تکایه بۆ وه رگرتني زانیاري ته کمیل له بابه تي کاته دیاري کراوه کان چاۆ له نامیلکه ي *بیروراي تو گرنگه* بکه.

ده توانیت له ماوه ي پێنج رۆژي کاري دا چاوه رێ نامه یێک بکه یت که تێدا ده وتري سکاڵاکه ي تۆمان پێ گه یشتوه.

سکاڵاي منداڵان له هه موو هێڵکدا وه رده گیردریت. منداڵێک که ده یه ویت سکاڵا بکات ده توانێت له هه موو ماوه ي پروسه که دا له لایه ن پاریزگارێکي سه ربه خۆدا پێشتگیري بکرێت.

ساغ و سه لامه تي منداڵ

ئیمه له گه ل رێکخراوه کاني تر کونترۆڵ ده که ێن بزانین ئایا منداڵان له چ مه ترسێکي گرنگ هه ن یان نه. ئه مه هه روه ها ئه و منداڵانه که وا تندوتیژي ناو عائیله ئي ده بینێن ده گرێته وه. کونترۆڵي روتین له گه ل پۆلیس؛ دایره ي سوشیال سرویس و دایره ي تۆماري پاراستیني منداڵان به به ردوام ده چیته پێشه وه. ئه گه ر پیویست بێت له گه ڵ رێکخراوه یکي ترزیاتر له مانه (واته مه کته ب و دوکتوري GP) کونترۆڵ بکه ێن؛ ئه وا ئاگادارت ده که ینه وه. زانیازیه کان بۆ ئاماده کردني راپۆرت بو دادگا به کار دیت و هه ر وه ها له وانه یه له گه ل دایره ي سوشیال سرویس به ش بکرێت.

ئیمه پێشتگیري ناکه ین له چ رێکه وتنێک یان ته داره کێک که وا ساغ و سه ڵامه تي منداڵان و گه نجه کان ده خاته مه ترسیه وه.

جۆرێتي

ئیمه ئامانجمان ئه وه یه که پیداویستیه کاني هه موو تاقه منداڵێک دابین بکه ێن و له هه مان کاتدا رێز بگرین و به ها بده ێن به ئه و کۆمه له جیاوازانه ي که ئه وان تێدا گه وره ده بن. ئیمه به به ردوام زانیاري سه باره ت به جۆرێتي- بۆ نموونه ئه م جیاوازیانه بریتین له بناغه ي ره گه زي و زمان و پێداویستیه تایبه تمه ندیه کان- ئه و که سانه وا خزمه تگوزایه کاني ئیمه به کار ده هێنن تۆمار ده که ین و ده یخێنه به رچاو که بتوانین به رده وام بین له باشتر کردني ئاستي خزمه تگوزایه کانمان بۆ منداڵان و عائیله کانیان. ئه م زانیاریانه هه روه ها یارمه تي ئیمه ده دات که پله ي یه کساني ره گه ز و له به ر ده ست بووني خزمه تگوزایه کان به رز بکه ینه وه. ئه مه له یاساي هه موار کراوي سالي 2000 و یاساي ساڵي 1995ي ته بعیز دانان (جیاوازي دانان) بۆ که ساني په ککه وته و هه روه ها یاساي ساڵي 1993ي زماني وڵش داوا کراوه.

زانیاري

ئیمه به پێ حۆکمي یاسا زانیاریه کانمان کۆ ده که ینه وه و ئاماده ي ئه که ێن و ئه یخه ێني به ر ده ست. له وانه یه ئه م خاڵانه ي خواره وه بۆ تۆ باش بێت:

* شێوه ي ئیشي ئیمه وایه که پێویست ده کات زانیاریه شه خسیه کان که په یوه ندي ده کات به و که سانه وه که خزمه تگوزاریه کاني ئیمه به کار ده هێنن؛ ئاماده بکه ێن و بیخه ێنه گۆرێ. هه موو ئه م چالاکیانه به پێ یاساي سالٓي 1998ي پاراستني زانیاري ده چیته پیشه وه. ئیمه له سه رئه م یاساي پاراستني زانیاري ناومان تومار کراوه. له سه ر مالٓپه ري ئینترنتي خواره وه ده توانیت ناوي ئیمه له سه ر ئه م یاسایه بدوزیته وه: www.cafcass.gov.uk

* به پێ یاساي پاراستني زانیاري تو بۆت هه یه داواي نوسخه یێک له و زانیاریانه ي خۆت بکه یت که لاي ئیمه هه یه.

* ئیمه ئاماده ین به پي یاساي سالٓي 2000 ي ئازادي زانیاري ئه ۆ مه علوماته ي له سه ر خزمه تگوزاریه کانمان هه یه دابیني بکه ێن.

بۆ زانیاري زیاتر له سه ر ئه وه ي ئیمه سه باره ت به یاساکاني پاراستني زانیاري و ئازادي زانیاري چي ده که ێن؛ تکایه سه ر بده له به شي *زانیاریه کان* له سه ر مالٓپه ره ي ئینترنتي ئیمه www.cafcass.gov.uk یان خود په یوه ندي بکه به دایره ي CAFCASS له ناوچه که ي خۆتدا.

مالٓپه ره ي ئینترنتي ئیمه هه ر وه ها بریتیه له زانیاري زیاتر له سه ر هه موو به شه کاني خزمه تگوزاریه کاني ئیمه

www.cafcass.gov.uk

V3-05

Putting children first
in family courts